

Kulturtanken

Dato: 22.04.2024

Vår ref: 24/01231-2 tm783

Deres ref:

Endringer i forvaltning av tilskudd - innspill til Kulturtanken

Den norske kirke ved Kirkerådet takker for mulighet til å komme med innspill til en mer treffsikker og helhetlig forvaltning av tilskudd innen kulturfeltet til barne- og ungdomsorganisasjoner og ensembler på høyt kunstnerisk nivå.

Den norske kirke som aktør og arena i kulturlivet

Kunst og kultur er en kjernevirksomhet i Den norske kirke. Kirken er en landsdekkende aktør og arena med 1 260 kirker som brukes til øvings- og fremføringslokaler i egen og andres regi. I tillegg brukes flere av menighetshusene til slike formål. Musikk er den største kulturaktiviteten i kirkens barne- og ungdomsarbeid ledet av kirkemusikerne, men også andre uttrykksformer utøves i kirken. Kirkens ca. 900 kirkemusikere er navet i dette arbeidet i kraft av deres konsertvirksomhet og korarbeid. De er også en sentral aktør i det lokale kulturliv og danner et landsdekkende desentralisert nettverk for kirken som kulturaktør. Sentralt i dette arbeidet står samvirke mellom amatører og profesjonelle utøvere.

I 2022 hadde kirken 9 583 konserter med 1 057 508 publikummere i egen og andres regi. Antall kulturarrangement i egen og andres regi var 2 852. Arrangementene hadde 201 713 publikummere. Flere av konsertene og kulturarrangementene var med barn og unge, også i andres regi da for eksempel flere artister samarbeider med menighetens kor i tilknytning til deres julekonserter. Til konsertene og kulturarrangementene bidro 11 833 kulturfrivillige, flere av dem er ungdommer.

Antall barnekor i 2022 var 837. Disse hadde 15 593 medlemmer. Kirken har også kor for voksne og familier hvor barn og unge inngår. I 2022 hadde kirken 571 slik kor med 12 764 medlemmer. I 2022 hadde 742 menigheter virksomhet innen barne- og småbarnssang. Disse hadde 38 145 deltakere.

Den norske kirke er en landsdekkende folkekirke; nasjonalt i kraft av Kirkerådet, regionalt representert av bispedømmerådet og lokalt ved menighetene. Hver menighet (sokn) er imidlertid et eget rettssubjekt. Kirkerådet ber derfor om at Kulturtanken har dette aspektet med seg i innrettingen av tilskuddsordninger og hvem som kan stå som søker på midler.

Innspill til endring i tilskuddsforvaltningen

Spillemidlene

I invitasjonen til innspillsmøtet 16. april, opplyses det om at endring i forvaltning av tilskudd ved overføring fra statsbudsjettet skal i sin helhet tas fra spillemidlene til kulturformål. Dette innebærer da at tilskuddene i større grad skal prioritere kulturfrivilligheten med vekt på tiltak for barn og unge. Dette er en oppfølging av tiltaket i regjeringens frivillighetsstrategi. Kirkerådet ber Kulturtanken vurdere hvordan totalsummen til fordeling av spillemidlene til kulturformål vil bli berørt av variasjoner i inntekter fra midlene.

Innretninger

Noen av tilskuddsordningene bør være flerårige slik at det etableres en forutsigbarhet som også kan gi aktørene mulighet til å etablere andre og stabile finansieringsløsninger.

I invitasjonen til innspillsmøtet står det ikke noe om hvilket aldersspenn barn og ungdom omfatter. Kirkerådet ber Kulturtanken drøfte dette og vurdere for eksempel om det skal være en aldersinndeling for tilskudd.

Om organisasjoner og kompetansesentre

Kirkens samarbeidsaktør *Kirkemusikksenter Nord* har deler av sin aktivitet rettet mot barn og unge og er oppført i statsbudsjettet under post 74. Med tanke på ønsket om likebehandling ved endring i forvaltning av tilskudd, ber Kirkerådet Kulturtanken vurdere om det skal åpnes for at også andre tilsvarende aktører kan komme inn på samme post. I Den norske kirke er *KIRKUS, Kirkelig kultursenter sør* i Bø i Telemark ett eksempel¹. Dette kirkelige senteret har fokus på musikkpedagogisk og metodisk utviklingsarbeid for barn og unge i sin region.

Om barne- og ungdomstiltak

Kirkerådet noterer seg at Nidarosdomens guttekor fra 1. januar 2024 er overflyttet til spillemidler forvaltet av Kulturtanken. I overflyttingen til spillemidlene er det en målsetning at nye søkere skal kunne komme inn på ordningen. Den norske kirke har 11 domkirker med stor korvirksomhet for flere aldersgrupper. Ved endring av tilskuddsordningen må flere av domkirkenes barne- og ungdomskor med samme kunstneriske nivå kunne få ta del i ordningen. Det bør også vurderes om andre menighetskor for barn og unge i Den norske kirke kan innlemmes i ordningen. Korvirksomheten i Bragernes menighet² løftes her frem som ett eksempel på en aktuell kandidat da de har en særskilt utstrakt kunst- og kulturaktivitet.

Ivaretagelse og utvikling av materiell og immateriell kulturarv

Blant kirkens kulturaktører har følgende behov og tiltak vist seg vanskelig å søke om tilskudd til:

- *Talentutviklingsprogram, masterclass-program* og lignende innen alle kunstneriske uttrykksformer. Kirken har for eksempel lokale orgelklubber ledet av våre musikere hvor barn og unge får orgelopplæring. Dette skjer ofte i samarbeid med kommunale musikkskoler. *Kirkemusikksenter Nord* har sekretærfunksjon for disse klubbenes nettverk, og vil kunne legge til rette for slike program.

¹ <https://www.kirkus.no/>

² Om korvirksomheten: <https://www.kirken.no/nb-NO/fellesrad/drammen-kirkelige-fellesrad/menigheter/bragernes-menighet/virksomhetsomrader/Kirkemusikk/> og om tiltaket Bragernes Klang <https://www.kirken.no/nb-NO/fellesrad/drammen-kirkelige-fellesrad/menigheter/bragernes-menighet/om-menigheten/bragernes%20klang/>

Orgelet er i dag et truet instrument, men det har for tiden økende interesse hos barn og unge som utøvere. Der Den norske kirke sliter med rekruttering kan disse elevene bli forvaltere av den kirkemusikalske arven og bidra til et mangfoldig kirkelig musikkliv.

- *Supplement til kommunens kulturskole.* Kirken har blant annet samarbeid med *KFUK-KFUM kulturskole – Kultur for alle*³ der kommunens kapasitet ikke strekker til eller ikke kan tilby barn og unge deres etterspurte tiltak. Disse kulturskolene bruker hovedsakelig kirken som øvings- og fremføringssted. Ett eksempel på programtilbud som er etterspurt er låtskriverskole hvor barn og unge lærer å skrive tekster, komponere melodier, lage arrangement, få kunnskap om sceneopptreden, innspilling av verket og produksjon av musikkvideo. Mer spesifikt for kirken kan et slikt tilbud også være rettet mot barn og unge ved for eksempel salmediktning og melodikomposisjon fordi salmesang hovedsakelig er allsang med egne krav til sangbarhet.
- *Mentorordning for barne- og ungdomskor* hvor for eksempel tidligere kormedlemmer som er under utdanning som sangere, bistår korets dirigent med blant annet oppvarmings- og stemmeøvelser. Dette vil høyne korets kvalitet og virke inspirerende på kormedlemmene fordi de blir oppmerksomme på en mulig karrierevei som sanger. Jentekoret i Fredrikstad domkirke har erfaring med slikt arbeid. De har også fått støtte av Kirkerådet til dette. Kirkerådet mener at denne type ordning vil øke domkirkenes og andre koraktørers attraktivitet for barn og unge fordi de får erfare at kvalitet og profesjonalitet i korarbeid blir satset på.
- *Vokalspedagogiske midler* for å øke sangernes sangkompetanse – og korets kunstneriske nivå. Dette vil være kunne være et bidrag til rekruttering til korene, men også til økt profesjonalisering av kor i Norge. Kirkerådet mener at en slik ordning vil øke domkirkenes og koraktørers attraktivitet for barn og unge fordi de får erfare at kvalitet og profesjonalitet i korarbeid blir satset på.

Sikre eksistens og utvikling av et mangfoldig kulturliv

- Kunst- og kulturprogram som fremmer *språk mangfoldet* i Norge, inkl. tegnspråk som poetisk uttrykksform. Den norske kirke er en språkaktør som daglig bruker bokmål, nynorsk, samisk og tegnspråk administrativt, i gudstjenesteliv og i sin kulturvirksomhet. Innenfor kirken bidrar Døvekirken aktivt med å utvikle tegnspråkpoesi som en visuell litterær uttrykksform. Samisk kirkeråd har nær kontakt med samiske miljøer i Norge, men også i Sverige og Finland. Utveksling, koordinering og samarbeid om kunst og kulturprogrammer står alltid på programmet når disse møtes. Den norske kirke vil være en aktiv bidragsyter til at barn og unge lærer og får uttrykke seg innen sitt kulturelle miljø.
- *Taktil kunst* for blinde og svaksynte. Alle har rett til å få lære, bruke og uttrykke seg ut fra egne forutsetninger innen kunst og kultur. Den norske kirke samarbeider med *KABB, Kristent arbeid blant blinde og svaksynte*. Sammen med dem vil kirken i større grad kunne bidra til et bredt mangfold innen kirkens kulturvirksomhet hvis det er en tilskuddsordning for dette.
- *Tilrettelegte kunst- og kulturtilbud* for barn og unge med behov for dette. Tilrettelegging handler både om uttrykksformer og lokaler. Begge deler er nødvendig for at denne brukergruppen skal kunne finne frem til kulturtilbud hvor de opplever seg sett, respektert og ivaretatt. Den norske kirke har kulturrådgiver og inkluderingsrådgiver nasjonalt og regionalt. På lokalt nivå er det diakonene og kirkemusikerne som har ansvar for inkludering- og kulturfeltet. Slik legger vår struktur til rette for at kirken kan bidra til at denne brukergruppen blir ivaretatt ved programmering av kunst- og kulturtiltak. Vi trenger imidlertid at det er søkbare midler med fokus på dette.

³ KFUK-KFUM Kulturskole – Kultur for alle: <https://kulturforalle.no/>

Kirkerådet ønsker Kulturtanken til lykke med kartleggingsarbeidet. Har dere spørsmål til vårt innspill eller ønsker ytterligere kommentar fra oss, kan dere kontakte vår saksbehandler Turid S. Myrholt på e-post tm783@kirken.no.

Med vennlig hilsen

Ingrid Vad Nilsen
Direktør

Jan Christian Kielland
Avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Mottakere:
Kulturtanken